

Långsiktig plan 2026–2028 avseende lokalt folkhälsoarbete

Mölndals stad

Innehåll

1	Plan för lokalt folkhälsoarbete	3
2	Organisering och tjänst	3
3	Långsiktig riktning för hela avtalsperioden	4
3.1	Styrdokument till grund för folkhälsoarbetet	4
3.2	Befolkningens hälsoläge och behov	5
3.3	Prioriterade områden och målgrupper	8
4	Strategier och insatser	8
4.1	Trygga o goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier	9
4.2	Levnadsvanor och närmiljö.....	10
4.3	Tillit, inkludering och delaktighet.....	11
4.4	God psykisk hälsa	12
4.5	Hälsosamt åldrande	14
5	Ekonomisk redovisning.....	15

1 Plan för lokalt folkhälsoarbete

Följande rapport är en plan för det lokala folkhälsoarbetet och är kopplat till det samverkansavtal folkhälsa som Västra Götalandsregionen (VGR) genom de delregionala nämnderna (DRN) har ingått med respektive kommun i deras nämndområde. Avtalet gäller för perioden 2026–2028.

Samverkansavtalet finansierar tjänst/er och utvecklingsmedel.

Planen innehåller budget och planerade insatser för kommande år. Det är enbart det som finansieras genom avtalet som tas med i denna plan. Första året på avtalsperioden innehåller planen en långsiktig riktning för hela avtalsperioden.

2 Organisering och tjänst

I Mölndal är arbetet utifrån folkhälsoavtalet fördelat mellan kommunstyrelsen som svarar för övergripande strategisk samordning, och kultur- och fritidsnämnden som har ansvar för större delen av folkhälsobudgeten och svarar för operativ samordning, samverkan med andra aktörer och konkreta insatser.

Förvaltningarna tar tillsammans fram handlingsplan och budget för nästkommande år, liksom uppföljning, som sedan behandlas i kultur- och fritidsnämnden och fastställs av kommunstyrelsen. En av de strategiska tjänsterna som ingår i avtalet är placerad inom stadsledningsförvaltningen. Den andra tjänsten finns inom kultur och fritidsförvaltningen.

Alla insatser inom ramen för handlingsplan folkhälsa genomförs i samverkan, med olika förvaltningar och nämnder i staden, med föreningsliv och övriga civilsamhället, liksom med andra offentliga aktörer. Alla stadens nämnder, bolag och verksamheter har en roll i att bidra, eftersom stora delar av kärnverksamheten är betydelsefull för invånarnas livsvillkor och hälsa. Folkhälsosamordnare finns med i många av stadens samverkansgrupper, liksom vid samverkan med regionen.

Insatserna i handlingsplanen består dels av aktiviteter riktade till invånare, dels av att driva och samordna utvecklingsprocesser där tvärsektoriell samverkan behövs eller där folkhälsoperspektiv kan bidra positivt i befintlig verksamhet och styrning.

En förändring är initierad vad gäller formen för politisk dialog mellan staden och delregional nämnd västra. Tanken är att integrera folkhälsofrågorna i den så kallade kommundialogen som sker mellan de två parterna. Ambitionen är att nya arbetsformerna kan gälla från våren 2026.

I Mölndal drivs insatser för hälsosamt åldrande främst av vård och omsorgsförvaltningen. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet styrs via det lokala brottsförebyggande rådet. Dit rapporteras även arbetet med att förebygga våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Det strategiska arbetet för folkhälsa och social hållbarhet fokuserar

- Att ge stöd i styrning och ledning för folkhälsa och social hållbarhet, till ledningsgrupper på förvaltningsnivå samt på politisk nivå och att bidra i omställning utifrån ny socialtjänstlag med fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser.
- analys, utredning och omvärldsbevakning, samt bistå i utveckling av stadens former för styrning och uppföljning av hållbarhet och tvärperspektiv.
- Att sprida kunskap om livsvillkor och hälsoläge i Mölndal utifrån bland annat folkhälsoenkäten 2026, andra enkäter, registerdata och forskning.

3 Långsiktig riktning för hela avtalsperioden

Det övergripande nationella folkhälsomålet är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation”. Detta mål med åtta målområden är utgångspunkt för folkhälsoarbetet. Därtill finns Västra Götalandsregionens och kommunens styrdokument.

3.1 Beskrivning av styrdokument till grund för folkhälsoarbetet

Regional nivå

- Västra Götalandsregionens budget 2026
- Regionala utvecklingsstrategin 2021-2030
- Plan för övergripande folkhälsoarbete 2024-2028
- Samverkansavtal lokalt folkhälsoarbete 2026-2028, delregional nämnd

Kommunal nivå

- Mölndal Vision 2040 visar riktningen för stadens utveckling - *En stad med god livskvalitet, där vi lär hela livet och är delaktiga.*
- Kommunfullmäktiges övergripande mål är ett stöd i att förverkliga visionen. De mål som främst berör folkhälsoarbetet är Likvärdig utbildning av hög kvalitet som främjar livslångt lärande, samt Självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar. Därtill berörs arbetet av målen om Goda förutsättningar för växande näringsliv som möjliggör ökad grad av egen försörjning, liksom målet om att Utveckla en växande och trygg stad, tätort och landsbygd (med god infrastruktur).
- Ramverk social hållbarhet visar de tvärsektoriella perspektiv som kräver insatser i samverkan inom staden och med andra organisationer. De är Goda uppväxtvillkor, Hälsa och välbefinnande, Integration och egen

försörjning, Trygghet, Tillit, delaktighet och demokrati, God livsmiljö och goda livsvillkor i hela staden samt Likvärdighet och icke-diskriminering. Agenda 2030 är ledstjärna för arbetet.

- I budgetdirektiv inför 2026 tydliggörs den politiska riktningen ytterligare. Här betonas att barn och unga ska lämna skolan med godkända betyg och kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Vidare betonas åldrande med hög livskvalitet och förebyggande hälsofrämjande arbete för att stärka möjligheten till ett aktivt och självständigt liv. Mölndal ska vara hälsostaden med kraftsamling runt Life science, vi tänker nytt och kombinerar social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i vår stadsutveckling. Staden ska ha god service som underlättar vardagen för mölndalsborna.

Övriga kommunala styrdokument som berör folkhälsoarbetet:

- Årlig budget/plan (beslutad av kommunfullmäktige)
- Nämndernas verksamhetsplaner (respektive nämnd)
- Integrationsstrategi samt handlingsplan (fullmäktige, kommunstyrelsen)
- Struktur för barns och ungas delaktighet och inflytande (kommunstyrelsen)
- Anvisning suicidförebyggande arbete (stadsdirektör)
- Mölndals stads handlingsplan för ANDTS-arbetet (samverkansgrupp)
- Kultur- och fritidsförvaltningens anvisning för implementering av barnkonventionen (förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen)
- Samverkansöverenskommelse Mölndals stad och Lokalpolisområde Storgöteborg Syd (kommunstyrelsen)
- Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck (kommunstyrelsen)
- Lokalt arbete utifrån regionala jämställdhetsstrategin Jämställt Västra Götaland (kommunstyrelsen)

3.2 Beskrivning av befolkningens hälsoläge och behov

Mölndal är en socioekonomiskt stark kommun med höga inkomster och utbildningsnivåer och låga nivåer av ekonomiskt bistånd, arbetslöshet och ohälsa. De flesta mölndalsbor mår bra. 77 procent skattar sin hälsa som god eller mycket god jämfört med 71 procent i Västra Götaland.

En hög andel av både kvinnor och män förvärvsarbetar, men trots en stark lokal arbetsmarknad har personer med kort utbildning, funktionsnedsättning, utrikesfödda och ungdomar svårare att få jobb. Mölndal har en blandad bebyggelse som bidrar till att motverka segregation, men det finns ändå utmaningar och skillnader i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper och geografiska områden. Gruppen utrikesfödda är en mycket heterogen grupp i Mölndal där hälsa och levnadsvillkor skiljer sig beroende på ursprungsregioner och migrationsorsak.

Valdeltagandet i Mölndal är högt. Tilliten till andra människor och samhället är i nivå med grannkommunerna och färre har låg tillit än i Göteborg och riket. Generellt har unga lägre tillit till både andra människor och samhället. Detsamma gäller i sårbara grupper som är beroende av välfärden.

Barns uppväxtvillkor

De flesta barn och unga i Mölndal mår bra och skattar sin hälsa som god eller mycket god. I Västra Götaland gäller detta nio av tio barn¹. Fler pojkar än flickor skattar sin hälsa som god och flickor besvärar sig i högre grad av psykisk ohälsa (se vidare nedan). Jämförelsevis få barn och unga i Mölndal lever i låg ekonomisk standard. De allra flesta trivs bra i skolan och med sin fritid och de allra flesta är trygga. Flickor känner sig dock mer otrygga i skolan och är mindre nöjda med sin fritid än pojkar. Bara hälften av unga med funktionsnedsättningar och flickor med utländsk bakgrund är nöjda med sin fritid.

Skolresultaten är goda, 85 procent av eleverna i åk 9 nådde behörighet till gymnasiet våren 2025. Det är likvärdigt med läsåret före och över rikssnittet. Även i Mölndal är trenden att pojkar nu gör allt bättre resultat. Barn med två utrikesfödda föräldrar lyckas dock sämre. Problematiske skolfrånvaro uppmärksammas och cirka 250 barn i de kommunala skolorna F-9 var frånvarande över 30 procent våren 2024. Av ungdomar boende i Mölndal tar 75 procent gymnasieexamen inom tre år och inom fyra år har 81 procent examen.

Många barn och unga har idag problem med att begränsa sin användning av digitala medier, vilket har effekter på hälsan. Både barn och vuxna runt barn och unga behöver ökad kunskap om digitala vanor och hälsa.

Levnadsvanor

Stillasittande är en stor utmaning i hela befolkningen. Knappt två av tio barn och unga i Sverige når rekommendationen om 60 minuters fysisk aktivitet per dag¹. Riktade insatser behövs för att få fler flickor, särskilt flickor med utländsk bakgrund, och personer med funktionsnedsättning i alla åldrar att röra sig mer. Många vuxna i Mölndal är riskabelt stillasittande, samtidigt som en stor andel är fysiskt aktiva. Andelen med fetma är låg.

Hur många barn och unga som deltar i en idrottsförening skiljer sig åt mellan olika kommuner, från över 60 till under 40 procent². Det finns en koppling till socioekonomiska förutsättningar. Det gäller också simkunnigheten som minskar bland barn.

Årets drogvaneyundersökning bland högstadielärover visar lägre användning av alkohol och nikotin än i övriga kommuner. Användningen av narkotika i gymnasiet årskurs 2 har minskat något senaste tio åren. Samtidigt är cannabis vanligare bland killar i gymnasieålder i Mölndal än genomsnittet för Göteborgsregionen³. Riskabla alkoholvanor bland vuxna är vanligare i Mölndal än i Västra Götaland, framför allt bland män 16–44 år. Andelen tobaksrökare bland vuxna är låg.

Psykisk hälsa

Psykisk ohälsa är ett växande folkhälsoproblem och en stor utmaning i Mölndal. Drygt hälften mölndalsbornas sjukskrivningar har psykiska orsaker, vilket är mer än i riket⁴. Kvinnor och flickor upplever större psykisk ohälsa än pojkar och män, och besvärar sig i större utsträckning av ångslan, oro och ångest. Samtidigt besvärar

¹ [Folkhälsomyndigheten](#)

² RF-SISU/Mölndalskartan

³ CAN-undersökningen 2022

⁴ Försäkringskassan 2023

unga både kvinnor och män 16–29 år mer än äldre åldersgrupper⁵.

Ungefär hälften av tonåringarna känner sig stressade, och runt 30 procent nedstämda, flera gånger i veckan. Detta är dubbelt så vanligt bland flickor som pojkar och skillnaderna har ökat senaste tio åren. Betydligt fler pojkar än flickor är nöjda med sig själva, en viktig faktor för ungas psykiska utveckling och hälsa⁶. Ofrivillig ensamhet bland barn och unga uppmärksammas allt mer. Otrygghet och erfarenhet av eller hot om våld påverkar den psykiska hälsan. Fler pojkar och män är utsatta för våld, medan fler flickor och kvinnor uppger att de har blivit utsatta för kränkande behandling eller bemötande.

I Mölndal är andelen barn och unga (7–24 år) med diagnoserna depression, ångest och tvångssyndrom över genomsnittet i länet⁷. Ångest och depression är vanligare bland flickor, medan fler pojkar oftare får diagnoserna ADHD, Aspergers syndrom och autism. Dessa diagnoser har ökat markant 2012–2023. Runt 1700 barn och unga i Mölndal hade 2023 diagnosen ångest och tvångssyndrom, och nära 1000 diagnosen ADHD.

I Mölndal avslutade 128 personer över 15 år själva sitt liv under 2010–2023, i snitt 9 personer per år, vilket ger ett något lägre självmordstal än i riket. Fler män än kvinnor begår självmord, medan fler kvinnor än män gör självmordsförsök.⁸

Åldrande

Andelen äldre invånare ökar även i Mölndal, men i mindre omfattning än genomsnittet. Åldrandet innebär naturliga förändringar som kan begränsa livet och påverka hälsan. Äldre över 65 år skattar generellt sin allmänna hälsa sämre än yngre, särskilt personer över 85 år där knappt 40 procent skattar sin hälsa som bra eller mycket bra.

Ofrivillig ensamhet är negativt för hälsan. I gruppen över 75 år är cirka tio procent socialt isolerade och andelen ökar över 85 år. Många äldre vårdar en anhörig, vilket kan begränsa möjligheterna till egna aktiviteter. Fler äldre kvinnor än män lever i ekonomisk utsatthet, dock jämförelsevis låg andel i Mölndal. Antalet personer med demens i landet förväntas fördubblas till 2050.⁹

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till att äldre skadar sig och är en av de tio vanligaste dödsorsakerna bland svenskar över 70 år. I Mölndal är antalet slutenvårdstillfällen/100 000 invånare på grund av fallskador bland personer 80+ högre än genomsnittet i riket¹⁰

⁵ Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor

⁶ Skolundersökningen CAN, [Microsoft Power BI](#)

⁷ [Fullföljda studier VGR](#)

⁸ Nationellt centrum för suicidforskning och prevention, [Självmordsstatistik för Västra Götaland 2010 - 2023](#)

⁹ [Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025-2028](#)

¹⁰ Kolada

3.3 Prioriterade områden och målgrupper under avtalsperioden

Prioriterade områden

Utifrån hälsoläget, politiska mål, styrdokument och ansvarsfördelningen i staden fokuserar resurser och insatser i Handlingsplan folkhälsa på följande tre av de fem temaområden som lyfts fram i samverkansavtalet:

- Trygga och goda uppväxtvillkor, inklusive för fullföljda studier
- Levnadsvanor och närmiljö
- God psykisk hälsa

Inom övriga två temaområden bidrar folkhälsoarbetet i utvecklingsarbete i nära samverkan med de verksamheter och nämnder som har huvudansvaret:

- Hälsosamt åldrande
- Tillit, inkludering och delaktighet

Prioriterade målgrupper

Folkhälsoarbetet inkluderar alla mölndalsbor men för att nå en mer jämlik hälsa behöver insatser riktas till de målgrupper som har störst behov. Grupper med störst risk för ohälsa är personer med funktionsnedsättning, i ekonomisk stress och med kort utbildningsbakgrund. Barn och ungas hälsa påverkas till stor del av familjens förutsättningar. Insatser under de tidiga levnadsåren visar störst positiv effekt, men insatser till barn och unga behövs kontinuerligt under uppväxten.

Målgrupper som därmed prioriteras särskilt är:

- Barn och unga, särskilt flickor
- Målgrupper som löper större risk för ohälsa och utanförskap

För att nå prioriterade målgrupper utgår arbetet från ett inkluderande och rättighetsbaserat förhållningssätt med utgångspunkt i barnkonventionen och rekommendationer från FN:s barnrättskommitté samt de sju diskrimineringsgrunderna i svensk lag.

4 Strategier och insatser

Nedan följer en redogörelse för de insatser som planeras kommande år utifrån fem områden. Dessa områden är framtagna för att kunna ge en samlad bild över folkhälsoarbetet i hela Västra Götaland.

Områdena är kopplade till de nationella målområdena men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. (Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i respektive kommun.)

4.1 Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i vuxenlivet. Att barn tillgodogör sig en god utbildning, lever i en trygg social miljö med trygga ekonomiska villkor påverkar deras livsvillkor och möjligheter senare i livet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Strategiskt barnrättsarbete Stärka stadens arbete utifrån barnkonventionen genom bl.a. kunskapshöjande insatser, barnkonventionsveckan och prövning av barnets bästa samt driva arbetet i kultur- och fritidsförvaltningens barnkonventionsgrupp. Målgrupp Medarbetare i Mölndals stad, barn och unga i Mölndal Samverkanspartner Alla förvaltningar och bolag i Mölndal Stad	Medarbetare i Mölndals stad upplever sig bättre rustade att arbeta med barns rättigheter och tar fler beslut som är grundade i barnkonventionen. Barn och unga känner till sina rättigheter och vet vad de innebär i praktiken. Fler barn och unga får i högre utsträckning sina rättigheter tillgodosedda.	Implementering av barnkonventionen främjar jämlikhet och rättvisa för alla barn. Att arbeta för att säkerställa barns rättigheter innebär att minska ojämlikhet och diskriminering, vilket har en positiv inverkan på det enskilda barnets hälsa och utveckling. Beslut som lutar sig mot barns tankar och åsikter har även en positiv påverkan i stort och hjälper till att utveckla samhället.
Föräldraskapsstöd Stöd i föräldraskap för vårdnadshavare och viktiga vuxna genom evidensbaserade metoder. Målgrupp Vårdnadshavare/viktiga vuxna generellt, familjer med barn med NPF-diagnoser och nyanlända. Samverkanspartner Förvaltningarna för skola, social- och arbetsmarknad, vård- och omsorg.	Föräldrar får stöd i föräldrarollen, vilket ger fler trygga relationer mellan barn och vårdnadshavare/viktiga vuxna, minskade konflikter mellan barn och föräldrar samt ökad kunskap om föräldraskapsstöd hos anställda i kommunen.	En god relation till minst en viktig vuxen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barnets fysiska och psykiska hälsa genom hela livet. En god fysisk och psykisk hälsa ger goda förutsättningar för fullföljda studier.
Barnet i den digitala miljön Ta fram en gemensam strategi och utveckla insatser för arbetet med barnet i den digitala miljön genom metoden tjänstedesign. Målgrupp Medarbetare i Mölndals Stad, Vårdnadshavare och viktiga vuxna till barn i Mölndal Samverkanspartner Förvaltningar i Mölndals Stad, primärvården, Rädda barnen, Länsstyrelsen Västra Götaland, samt flera kranskommuner.	Ökad samverkan och kraftsamling i Mölndals stad och ökad kunskap om målgruppens behov. Färre barn råkar illa ut eller utsätter någon annan för kränkningar eller brott på nätet. Vårdnadshavare har tillgång till information och verktyg för stötta barn till sunda nätvanor. Verksamma som träffar barn är trygga och har tillgång till information och verktyg för att stötta barn till sunda nätvanor.	Det finns en koppling mellan digitala vanor och hälsa och både barn och vuxna behöver kunskap och verktyg för att följa rekommendationerna om barns och ungas digitala mediaanvändning samt begränsa användningen och minska utsatthet på nätet.

Kommentarer

Exempel på konkreta aktiviteter är föräldraskapsmetoderna Komet och I-Komet, spridning av Principer för viktiga vuxna, liksom brevutskick till familjer för att stödja samtal mellan barn och vårdnadshavare om livet på nätet.

4.2 Levnadsvanor och närmiljö

Den fysiska miljön vi lever och verkar i har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljöns utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Både psykisk och fysisk hälsa påverkas i hög grad av levnadssätt och det omkringliggande samhället.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Fysisk aktivitet & rörelseglädje Implementera satsningen Make a Move i staden genom ett systematiskt arbete på arenorna skola, förskola, fritid, vård och omsorg samt samhällsplanering för aktiva transporter och fysiska miljöer. Målgrupp Alla som bor och verkar i Mölndal, särskilt fokus på barn och unga. Samverkanspartner Alla förvaltningar och bolag i staden, föreningsliv och näringsliv.	Erfarenhet och arbetssätt från pilotprojektet implementeras i ordinarie verksamhet. Ökad kompetens om rörelseförståelse hos fler medarbetare i staden. Ta fram och genomföra ett train the trainer-koncept för ett hållbart systematiskt arbete.	Genom att systematiskt planera verksamhet och fysisk miljö utifrån rörelseförståelse skapas bättre möjligheter för att alla, oavsett förutsättningar, att vilja, kunna och våga vara aktiva genom hela livet, vilket i sin tur bidrar till bättre fysisk och psykisk hälsa. Ökad rörelse under skoldagen har visat sig ge färre konflikter, förbättrad koncentrationsförmåga hos barnen och lugnare klassrumsmiljö.
Översyn av insatser för ökad simkunnighet och vattenvana för ungdomar och vuxna. Genomföra aktiviteter utifrån översynen. Målgrupp Icke simkunniga ungdomar och vuxna i Mölndal Samverkanspartner Skolförvaltningen, utbildningsförvaltningen, föreningslivet.	Få bättre förståelse för behov av simskoleverksamhet för att bättre kunna anpassa de insatser som erbjuds samt synkronisera med andra aktörers ansvar och aktiviteter.	Simkunnigheten bland barn minskar samtidigt som det är ett krav för att bli godkänd i ämnet idrott och hälsa. Simkunniga vårdnadshavare ökar möjligheten för barn att lära sig simma och klara skolan. Simkunnighet bidrar till ökad möjlighet och trygghet att nyttja kommunala badplatser och simhallar.
Drogförebyggande arbete Samordna och utveckla stadens drogförebyggande arbete genom att bl.a. samordna ANDTS-nätverket, genomföra drogvaneundersökningar och sprida kunskap till vårdnadshavare och viktiga vuxna. Målgrupp Medarbetare i Mölndals Stad, högstadieskolor, vårdnadshavare och viktiga vuxna i Mölndal Samverkanspartner Förvaltningarna för skola, utbildning, social- och arbetsmarknad, kultur- och fritid, stadsledning, Polisen, Systembolaget, kranskommuner, länsstyrelsen	Stärka vuxenvärldens norm att agera restriktivt gentemot ungdomars bruk av ANDT. Ökad kunskap bland vårdnadshavare, föreningsliv och andra viktiga vuxna om hur de kan förebygga drogavvändning bland barn och unga. Årliga lokala lägesbilder över ANDT-användning bland högstadieskolor.	Med lokala lägesbilder kan riktade insatser genomföras där behoven är som störst och utvecklingen över tid kan följas. Genom att arbeta förebyggande mot barn och unga minskar risken för missbruk och beroende i vuxen ålder.
Meningsfull fritid i närmiljön Erbjuda barn och unga meningsfulla och trygga fritidsaktiviteter samt vidareutveckla stödfunktion för att alla invånare, oavsett förutsättningar, ska hitta kultur- och	Fler invånare deltar i en kultur och fritidsaktivitet. Fler invånare är med i en förening.	En meningsfull fritid är en skyddsfaktor som motverkar utanförskap och främjar sammanhållning hos barn och unga. Att ingå i sociala sammanhang motverkar ensamhet oavsett ålder.

fritidsaktiviteter. Målgrupp Barn och unga utan fritidsaktivitet, vuxna utan sociala sammanhang Samverkansparter Kultur- och fritidsförvaltningen, skolförvaltningen, social- och arbetsmarknadsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen	Fler invånare upplever en meningsfull fritid. Ökad samverkan inom staden för att erbjuda fritidsaktiviteter. Deltagarna upplever ett sammanhang med trygga relationer till vuxna. Öka samverkan med områdesarbete.	Alla invånare ska ha möjlighet att ta del av och utöva kultur och fritid oavsett förutsättningar eller var de bor. Barn och unga ska ha möjlighet till meningsfull fritid och tillgängliga verksamheter.
---	---	--

Kommentarer

Exempel på konkreta aktiviteter är insatser som främjar rörelse i vardagen, fredagsfotboll, drog-
vaneundersökning och fritidshjälpen.

Friskvårds- och aktivitetsgruppen är en region- och kommungemensam insats utanför folkhäls-
avtalet. Beslut om fortsatt finansiering och organisation i staden väntas i slutet av 2025. Målgrup-
pen är barn och unga som lever med psykisk ohälsa och/eller obesitas, där många även har nå-
gon form av funktionsnedsättning. Syftet är att främja fysisk och psykisk hälsa och stärka själv-
känsla genom meningsfulla fritidsaktiviteter.

4.3 Tillit, inkludering och delaktighet

Makt över det egna livet och delaktighet i samhället är fundamentala livsvillkor för varje människa. Delaktighet är både en grundlagsstadgad rättighet och en grundläggande princip för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet. Delaktighet är en viktig förutsättning för förbättrade livsvillkor och hälsa.

Insats och målgrupp	Planerat/ förväntat re- sultat	Strategi
Mötesplatser för arbete & studier Utveckla mötesplatser tillsam- mans med målgruppen med fo- kus på att stärka målgruppens förutsättningar för arbete och studier. Målgrupp Unga vuxna, personer som upp- fattar sig som nya i Sverige Samverkansparter Social- och arbetsmarknadsför- valtningen och utbildningsför- valtningen med flera.	Deltagarna upplever att mötes- platsen ger dem bättre förut- sättningar för arbete och stu- dier/gör att de närmar sig ar- betsmarknaden. Ökad upplevelse av hälsa, känsla av sammanhang och del- aktighet hos besökarna.	Kort utbildning, språksvårig- heter och ohälsa kan göra vägen till arbetsmarknaden lång. Låg inkomst är riskfaktor för utanförskap, ekonomiska svårigheter och våld. Att ingå i sociala sammanhang är en skyddsfaktor, särskilt för perso- ner i utanförskap. Insatser för att stärka hälsa, känsla av sam- manhang, delaktighet och till- gången till sociala nätverk kan underlätta vägen till arbete. Många jobb förmedlas via soci- ala kontakter och nätverk.
Demokratistärkande insatser Sprida kunskap om demokrati, demokratiska processer, val, rättigheter och påverkansmög- ligheter för barn och unga. Målgrupp Barn, ungdomar, unga vuxna	Ökad kunskap om demokratiska processer, val och rättigheter bland unga. Ökad tillit till staden och sam- hället och minskad känsla av ut- anförskap bland unga.	Demokratiska samhällen skapar bättre förutsättningar för hälsa. God hälsa gör att fler kan delta i samhällslivet, delta i demokra- tin, rösta och engagera sig poli- tiskt. När fler unga deltar i demokra- tin och upplever att de är

Samverkansparter Förvaltningar i Mölndals stad, civilsamhälle	Ökad kunskap bland medarbetare om ungas perspektiv. Ökat valdeltagande bland unga och förstagångsväljare	delaktiga i samhället blir demokratin starkare, rättvisare och mer hållbar. Tillit och vilja att agera i samhället är grundläggande för ett levande demokratiskt samhälle.
Riktade kommunikationsinsatser Tillgängliggöra information om stadens och andras verksamheter genom riktade kanaler på lätt svenska och via uppsökande verksamhet. Målgrupp Personer med ökad risk för ohälsa samt personer med låg kunskap i svenska språket. Samverkansparter Social och arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen.	Målgruppen får ökad kännedom om stadens verksamheter, och staden ökar sin kunskap om målgruppens behov.	Tillgänglig information ökar delaktigheten i samhället. Information och kommunikation från offentliga verksamheter ska vara tillgängligt för så många som möjligt. Alla invånare ska ha möjlighet att ta del av och utöva kultur och fritid oavsett förutsättningar eller var de bor.

Kommentarer

Exempel på konkreta aktiviteter är Fika med jobbsök, att driva kanalen *Mölndal på lätt svenska* och aktiviteter i samverkan med SFI och på boenden för nyanlända. Riktade kommunikationsinsatser ingår i handlingsplan integration och finansieras genom folkhälsobudgeten. Demokratistärkande insatser riktade till barn och unga är kopplat till kultur- och fritidsförvaltningens uppdrag att samordna arbetet med Mölndals Unga Röster (MUR).

4.4 God psykisk hälsa

Psykisk hälsa kan beskrivas som en tillgång eller resurs som gör det möjligt för människor att må bra och gör det möjligt för oss att uppnå vår fulla potential. Arbetet med att stärka den psykiska hälsan innebär både främjande och förebyggande arbete i hela befolkningen. Det kan innefatta insatser som både främjar psykiskt välbefinnande samt insatser som förebygger suicid.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Aktiviteter för psykisk hälsa och suicidprevention Erbjuda kunskapshöjande insatser, samordna och stödja verksamheter i staden att verka för psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa bland invånare i olika åldrar. Målgrupp Medarbetare och förtroendevalda i Mölndal -----	Medarbetare och verksamheter upplever sig bättre rustade att arbeta främjande och förebyggande för psykisk hälsa samt att tidigt fånga upp psykisk ohälsa och suicidalitet. -----	Stärka stadens arbete genom att sprida kännedom om och utgå från den nationella strategin "Det handlar om livet" och dess regionala planer. Insatser som består av flera olika delar i en så kallad multikomponent strategi har större chans att nå resultat. Flera olika verksamheter behöver vara involverade. -----

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Skolbaserade tidiga insatser för psykisk hälsa, med evidensbaserade metoder Målgrupp Barn och unga -----	Barn och unga som tar del av insatserna känner sig bättre rustade att hantera frågor kring psykisk hälsa. -----	Förmågor såsom att reglera känslor och forma trygga sociala relationer utvecklas tidigt i livet. Med tidiga insatser ges barn och unga förutsättningar för en god psykisk hälsa som kan vara hela livet. -----
Aktiviteter i trygga och kontinuerliga sammanhang, bla. gruppsamverksamhet för rekreation och kreativt skapande Målgrupp Grupper av personer som löper ökad risk för psykisk ohälsa Samverkansparter Förvaltningarna för vård- och omsorg, skola, social- och arbetsmarknad, utbildning, stads-service, samhällsbyggnad.	Personer som tar del av riktade insatser får redskap att stärka sin psykiska hälsa.	Kreativt skapande fungerar som ett verktyg för att hantera stress, få balans och fungerar även som smärtlindring.
Våldspreventiva insatser Utveckla det våldspreventiva arbetet genom kunskapshöjande insatser och utveckling av våldspreventivt arbete på Mölndals stads offentliga mötesplatser. Målgrupp Medarbetare i staden, besökare i verksamheterna Samverkansparter Stadsledningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.	Ökad kunskap hos anställda i staden om våldspreventivt arbete. Ökad upplevelse av trygghet hos besökare på Mötesplatserna Ökad kunskap hos anställda samt mölndalsbor om vart man kan vända sig vid behov av stöd, både som utsatt och som utövare.	Genom att tidigt agera på lindrigt våld kan det grova våldet på sikt minska. Att utsättas för eller bevittna våld kan försämra ens psykiska och fysiska hälsa och kan påverka barns hälsa och utveckling negativt.

Kommentarer

Exempel på konkreta aktiviteter är Dans för hälsa, Hantverk för hälsa, Livsviktiga snack, Våga fråga. Konceptet MHFA-Mental Health First Aid finansieras med statliga medel. Våldspreventiva insatser är kopplat till lokala brottsförebyggande rådet och arbetet med att förebygga våld i nära relationer och heder.

4.5 Hälsosamt åldrande

För ett hälsofrämjande, friskt åldrande är det betydelsefullt att kunna påverka sin tillvaro och sin livssituation. Att känna delaktighet i samhället och ha möjlighet till fysisk aktivitet ger förutsättningar för ökad fysisk, psykisk och kognitiv hälsa. Social gemenskap bidrar i hög grad till åldrande med livskvalitet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Strategisk samverkan för hälsosamt åldrande Bidra i att utveckla stadens förebyggande arbete för fler friska år bland äldre. Målgrupp Medarbetare i Mölndals Stad samt seniorer i Mölndal Samverkansparter Vård- och omsorgsförvaltningen, stadsledningsförvaltningen, social- och arbetsmarknadsförvaltningen	Ett utvecklat strategiskt samarbete och insatser som ger förutsättningar för fler äldre att vara självständiga längre. Hitta nya samverkansformer och skapa fler effektiva insatser och genom arbetet bidra i omställningen utifrån ny socialtjänstlag.	Stärkt hälsa och självständighet bland äldre bidrar till åldrande med livskvalitet samt till att staden klarar att möta framtida behov av omsorg utifrån de demografiska förändringarna med en åldrande befolkning och färre i arbetsför ålder.

Kommentarer

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för stadens verksamheter för äldre och personer med funktionsnedsättningar. Den Förebyggande enheten erbjuder hälsofrämjande och förebyggande insatser samt bland annat anhörigstöd för att stärka möjligheten till ett aktivt och självständigt liv. Avsikten är att folkhälsoarbetet bidrar och den samverkan som sker kan vidareutvecklas. Samarbete mellan vård- och omsorgsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen pågår redan, till exempel runt den gemensamma satsningen Senior Sport School.

5 Ekonomisk redovisning

	BUDGET		UTFALL	
	DRN	KOMMUN	DRN	KOMMUN
INTÄKTER				
Ingående saldo från föregående år	0	0		
Årets medel	1 892 780	1 892 780		
SUMMA INTÄKTER	1 892 780	1 892 780		
KOSTNADER				
<i>Folkhälsostrategier, enligt följande:</i>				
Lön (inkl. lönebikostnader)	800 000	800 000		
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor mm)	12 780	12 780		
SUMMA KOSTNADER STRATEG	812 780	812 780		
<i>Utvecklingsmedel fördelas:</i>				
Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier	85 000	90 000		
Levnadsvanor och närmiljö	412 500	412 500		
Tillit, inkludering och delaktighet	200 000	200 000		
God psykisk hälsa	265 000	260 000		
Hälsosamt åldrande	37 500	37 500		
Utveckling analys, uppföljning, styrning	80 000	80 000		
SUMMA KOSTNADER TOTALT	1 892 780	1 892 780		
SUMMA TOTALT (Intäkter-kostnader)	0	0	0	
ÖVERFÖRS TILL KOMMANDE ÅR				
ÅTERBETALAS TILL RESP. PART				

Kommentar

En strategitjänst kommer till stor del vara inriktad på arbete med Trygga och goda uppväxtvillkor, vilket kompletterar de utvecklingsmedel som är avsatta för det området.

Externa medel som kompletterar budgeten: Statliga medel för suicidförebyggande arbete 300 tkr. Medel har tilldelats i ram för Senior Sport School, 300 tkr. Dessutom tillkommer totalt 50 tkr från förvaltningar i staden för genomförande av föräldraskapskurser Komet.

Friskvårds- och aktivitetsgruppen har utvecklats under en pilotperiod med stöd från regionen, utanför folkhälsoavtalet. Beslut om fortsatt finansiering och organisation i staden väntas i slutet av 2025.